

SZÍV ERNŐ

Bizonyos jó, májusi dolgok

Azok a bizonyos jó dolgok úgy kezdődtek, hogy elmentem szegfűt venni, piros szegfűre gondoltam, mert mégiscsak a majális esete forgott fenn, és a házigazda is virslivel várt. A virágos néni úgy nézett rám, mintha én telepítettem volna ki a kulák anyukáját és a kulák apukáját az ötvenes években, és megtagadta a vörös szegfű kiszolgáltatását, tehette, azt mondta halkán és erősen, hogy nincsen neki, hátul sincsen, a raktárban, a pincében, a zsinórpadráson sincsen, neki vörös szegfűje már soha nem lesz, vigyek fehérét. Azért az nem ugyanaz. Mert például a virsliben is a frankfurti a legjobb, a bécsi is elmegy még, a magyar virslinél meg tartunk egy kis gyászszünetet... Köszönöm szépen, ámen. Attila azt mondta, a lókolbász is nagyon jó dolog. Hát jó, vettem fehér szegfűt, be is drótozták őket, könnyű, tapasztalt ujjakkal. És aztán vettem még növényi tápszert, és az is olyan megnyugtató volt, nyomban mondtam is magamnak, hogy ez egy igen jó dolog volt, ha az ember bélflórás kefir, növényi tápszert, mosószer, ruhacsipeszt vagy vörös szegfűt vásárol, az bizony jó. És például itt van retek, mely zöltséget néhány napja versenyeztettem a friss hagymával, a hagyományos erős paprikával, a tv paprikával, az uborkával, a fejes salátával, a koktélpáradicsommal, és ő győzött, a retek, hát milyen jó dolog is ez, a piros héjú retek, jóllehet a fehér retek is kiváló, de azért most minálunk, a májusi zöld randalírozásban a piros retek győz. Azaz győzött. Holnapra más is formába jöhet. A kényelmességre vágyó emberek többsége mindig leveteti a retek zöldjét. Nem kell. Vagy nem szabad. Maradjon fenn, míg fel nem tálalod, mert úgy igazságos. Boszorkányt is ruhában égetünk, és ha jól áll a paróka vagy az álbajusz, nem vesszük le szerelmeskedés közben. Azt például Zska mesélte Berlinben, hogy egy-két napra hazaugrottak a múlt héten, haza a víg, barátságos, kellemes, odafigyelő és jó hangulatú szülőföldre, de tényleg csak egy születésnap eszem-iszomra, s már repesztettek is vissza, csak még előtte nyestek néhány virágos orgonágot, echte magyar orgonát, melynek levelei közt valahogy megbújt egy magyar cserebogár, s a berlini otthonban, amikor a fás ágacskákat a súlyos német vázába illesztették, egyszerre csak előzümögött, mint egy apró helikopter, és magyarul kezdett repkedni, és egy kicsit csodálkozott, mert Berlinben mindig két héttel fiatalabb a tavasz, mint Magyarországon. Aztán kitérték az ablakot, és ő, ez a magyar cserebogár kiszállt, mondhatni elszállt asszimilálódni, integrálódni, beolvadni.

Zska mesélte el azt is Berlinben, hogyan és miként lesz sok napig erős és üde a tulipán. Hát úgy, hogy miután hazacipelted, megvágod kicsit még alant a szárvégződéseket, majd hideg vízzel bőségesen megfürdeted a növényeket, jól átmosod őket. Gondolom, a tulipán heveny sokkot kap, és úgy marad. De ez csak az én feltételezésem. Persze az is igaz, a koreai testvéreink is jól megverik a buksit, mielőtt megsütnék, és megennék. Az adrenalin sütte, főzve is kitűnő. Megjegyzem, forró víz után a jégzuhany, az is nagyon, nagyon jó dolog.

Berlinben találkoztam egy fiatalemberrel, aki csakis vegetával főz, és soha nem delikáttal. Ez is bizonyosan jó dolog, esküdni a vegeta elsődlegességére, szentségére, mondjuk nem feltétlenül értem, miért az. Az egyik katolikus és vegetázza, a másik protestáns, tehát delikátoszza, mit lehet tenni.

A jó dolgok sokan vannak, nem titkolják magukat, de nem is kiabálnak rá az emberre, a jó dolgoknak nincsen szükségük reklámra. Nem azt mondom, hogy a jó dolgok csakis maguktól lehetnek jók, azért olykor tenni, munkálkodni kell értük.

A jó dolgoknak nem kell kinevezés, igazolvány, bizonyítvány, a jó dolgok, mondhatni, autodidakták, a tekintély szükségességének elvét az élet diszkrétebb territóriumain nyilvánítják ki, mert feltétlenül demokraták.

A jó dolgok amatőrök.

A jó dolgokat nem feltétlenül értjük.

Azt például tökéletesen érted, miért jó, hogy kinyit a strand, miért jó újra szandálban csoszogni, hanem azt már kevésbé érted, miért jó dolog észrevenni a berlini repülőn, hogy csúnya a légikisasszony. Pedig jó dolog. A légikisasszonyokról tudni kell, hogy a földön, de legalábbis a repülőtér üveges, fotocellás bejáratáig nem feltétlenül szépek. Sőt gyakorta kifejezetten csúnyák, ferde járásúak, hibás frizurájúak, koravén tekintetűek és elnagyolt derekúak, hanem amikor közeleg a felszállás ideje, már a terminálban szépülni kezdenek, s aztán fent, a kövéren úszkáló felhők, a végtelen paplanok vagy a vakító kék érintetlen világában mintha varázslat történe velük, csodaszépek lesznek. Ez szerintem nagyon korrekt. És jó dolog. Bizonyosan az!

Miközben az is jó dolog volt, hogy a berlini repülőn, hazafelé nem volt szép a légikisasszony. Sőt. Tudtam, hogy jó dolog ez, jó, hogy nem tud megszüpülni, hogy tulajdonképpen ellenvéleményt artikulál a nem szép körmével, a nem szép járásával, a nem szép arcával, a nem szép hajlásával.

Úszunk tízezer méter magasan, úszunk a szép és végtelennek tetsző májusban hazafelé, és néztem, hogy mennyire nem szép ez a légikisasszony. S akkor egyszerre rám mosolygott, és még ez sem volt szép!

És ez már annyira jó volt, hogy én is mosolyogtam, hátha megismétli Budapestig néhányszor még.

RENEZSÁNSZ MŰVÉSZET

MUNKATÁRSUNKTÓL

A Medicek fénykora címmel a Szépművészeti Múzeumban megrendezett, május 18-áig látható tárlaton hatvan olasz gyűjtemény kétszáz műtárgyat csodálhatják meg az érdeklődők.

A kiállítás a művészetet hatalmas összegekkel támogató firenzei bankár-család történetét egészen a Medicek fel-emelkedésétől bemutatja korabeli pénzek, szőtt alkotások, régi firenzei térképek, fából készült makettek, berendezési tárgyak segítségével. Láthatók olyan alkotások is, amelyet a Medicek fény-

korában, a XV. században a család Raffaellótól, Leonardótól, Michelangelótól vagy Botticellitől rendelt meg. A festmények mellett Ghiberti, Donatello, Luca della Robbia és Benvenuto Cellini szobrai és domborművei is helyet kaptak.

Ugyancsak a reneszánsz évhez kapcsolódik a Magyar Nemzeti Galéria március 29-e óta látható Mátyás király öröksége – Késő reneszánsz művészet Magyarországon a 16-17. században című kiállítás, mely a Mátyás király nevével összeforrt időszak művészetével, s annak utóéletével foglalkozik.

Mátyás király Szegeden hadat szervezett, országgyűlést tartott

A HUNYADIÁK IDEJÉN ITT DOBOGOTT AZ ORSZÁG SZÍVE

Csillogott, az országos politika egyik meghatározó helyszíne volt Szeged a Hunyadiak fénykorában. A város a török elleni hadjáratok kiindulópontja lett, de az uralkodó osztály frakcióharcaiba is bekapcsolódott Hunyadi János katonáskodása és kisebbik fia, Mátyás király uralkodása idején. Feltűnően ragaszkodott a város a Hunyadi-házhoz, amit az itteni rokonság is magyarázhat. Viszonyképpen Szeged kiváltságokat, polgárai gazdagodásukat köszönhetik a Hunyadiaknak.

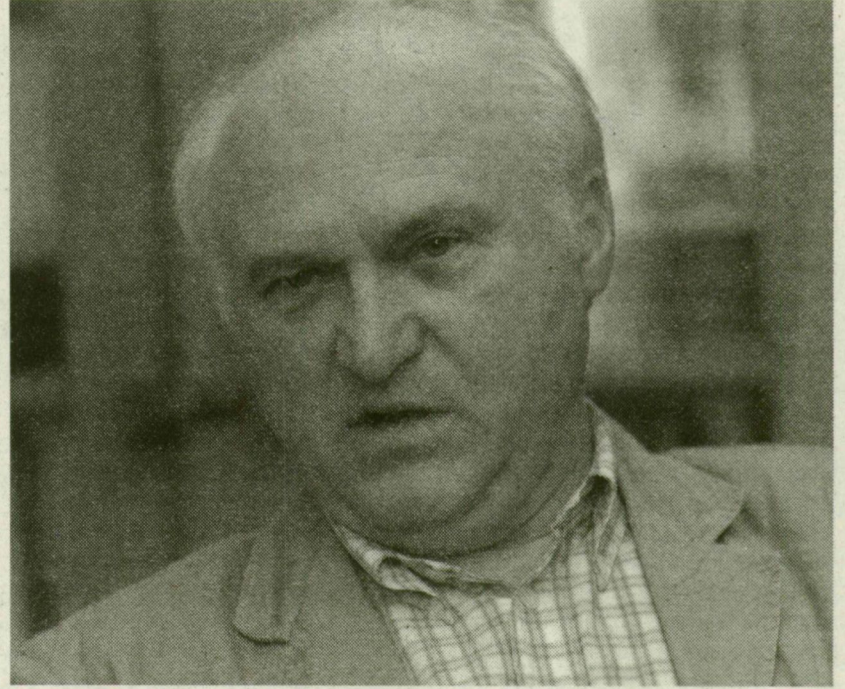
ÚJSZÁSI ILONA

„Feltűnő az a rendkívüli ragaszkodás, melyet a szegediek a Hunyadi-ház iránt minden időben s körülmények közt tanúsítottak” – véli Reizner János (1847-1904). A lokálpatrióta jogász, régész, történész, könyvtárigazgató és múzeumlapító igazgató Szeged története című művében egész fejezetet szentel a város és a Hunyadiak kapcsolatának.

Hadak a Tisza-partról

„Páratlanok azon kegyelmek is, melyekkel Hunyadi János kormányzó, s még inkább Mátyás király Szeged polgárait elhalmozták, hogy a város nagyságát s jólétét emeljék”. A kölcsönös ragaszkodás magyarázata – szerinte – a vérségi kötelék: a Hunyadiak és Szilágyiak rokonsága. Reizner művében állítja: Szilágyi László, az 1471-1486 közötti főbíró apja, Oszvald „Szilágyi Mihály kormányzó és Hunyadi Jánosné testvére”. Reizner úgy véli, Mátyást a szegediek úgy tekintették, mint „vérükből való vért, ki közülök emelkedett a magasra, ki hős atyja oldalán mint gyermek s mint serdülő ifjú szegedi rokonainál gyakorta időzött s a polgársággal bizalmasan érintkezett”.

– Nem bizonyított, hogy Szilágyi László, a gazdag szegedi polgár és főbíró apja testvére lett volna a horogszegi (Csanád megye) Szilágyiaknak, Mihálynak és Erzsébetnek – jelenti ki

■ Petrovics István történész

FOTÓK: MISKOLCZI RÓBERT

Petrovics István. A Szegedi Tudományegyetemen oktató történész szerint azonban a szegedi vár lehetett Hunyadi János kezén, az itteni sókamara

→ **A FELSÉG KÖSZÖNETE.** Mátyás 1462-es oklevelében is méltányolja Szeged fontosságát: „kedves emlékezettel fontolgattuk azon sokféle szolgálásokat, melyeket a mi Szeged városunk és az ő polgárai, a mi elődeinknek, Magyarország királyainak, az országnak, az ő szent koronájának és felséges fejedelem, Hunyadi János beszercei gróf úrnak, úgyszint Magyarország kormányzójának, a mi igen kedves atyáknak és végre a mi felségünknek sokszorosan tettek”.

pedig biztosan. Petrovics úgy véli: a gazdag, jó stratégiai fekvésű Szeged a török elleni támadó hadjáratok egyik kiindulópontja, illetve a védekezés

egyik fontos „bástyája” volt, ráadásul a Hunyadi-Szilágyi rokonság hatalmi körzetének közelében feküdt.

Királycsináló Szeged

Királycsináló hely Szeged: itt kötötték meg a Mátyás király választását lehetővé tevő egyezményt 1458. január 12-én. A helyszín kiválasztásának Petrovics István szerint az a magyarázata, hogy Szeged városa 1457-ben – okleveles adat szerint – Szilágyi Erzsébet és Szilágyi Mihály kezén volt, s a Hunyadi-Szilágyi rokonság Szeged környékén jelentős birtokokkal rendelkezett. Ugyanakkor a történészeknek nincs információja arról, hogy Mátyás gyerekként Szegeden „nyaralt” volna. Később, királyként viszont valóban többször megfordult a Tisza-parti városban.

Az első királyi látogatásról Reizner János úgy számol be, hogy a „tizenöt éves Mátyás, amint Prágából kiszabadulva a trónt elfoglalta, legelső teendője volt, hogy szegedi kedvelt híveit látogassa meg”. 1458. szeptember elején érkezett ide, s itt találkozott nagybátyja, Szilágyi Mihály kormányzóval, majd Nándorfehérvárra ment. Szegedi látogatásai idején a várban lévő királyi palotában lakott Mátyás.

– Mátyás 1458 végén, 1459 elején országgyűlést is tartott Szegeden – összegezték Petrovics István. Ekkor adott engedélyt vásár tartására az alsóvárosi kolostor előtt. Itt fogadta Tamás Istvánt, a magyar fenntartásnak behódoló Bosznia királyát. Itt tanácskoztak arról, hogy a Szent Koronát kiváltják III. Frigyes császártól; itt hoztak határozatot a honvédelem átszervezéséről.

Kiváltságlevelek

Mátyás király 1462 júliusának végén érkezett ismét Szegedre, majd hadaival augusztus közepén indult tovább Havasalföldre a törökök elleni sikeres hadjárat folytatására. Ugyancsak Szegeden tanácskozott a király 1464 decembere és 1465 januárja között Giovanni Emo velencei követtel és az országnagyokkal a török elleni hadjárattól, s ez ügyben tárgyalni küldte a pápához Janus Pannoniust és Rozgonyi Jánost.

– Az átlag magyar városoknál többet köszönhet Szeged Mátyás királynak – hangsúlyozza Petrovics István. – Mátyás 15 kiváltságlevelet adott, jogokat és előnyöket biztosítva a polgárság részére. (Így például szabadon választhattak évenként bírót, plébánost, az ispótály élére magisztrátust, megkapták a legeltetés jogát Asszony szállása és más kun pusztákon.) E kiváltságok és a bor, valamint a marha iránti nemzetközi kereslet, amit a szegediek messzemenően ki tudtak használni, eredményezte azt, hogy II. Ulászló 1498-ban Szegedet jogi értelemben is királyi szabad várossá nyilvánította.

■ Ohmann Béla alkotása a szegedi Dóm téren a nemzeti emlékcarnokbeli Mátyás király dombormú

AKCIÓ! VÍZI MENTŐMELLÉNY

- mentőmellény 70-90 kg ~~7100 Ft~~ helyett **4800 Ft**
- mentőpatkó ~~9100 Ft~~ helyett **4500 Ft** *Amíg a készlet tart!*

Pántlika Ruházat • Újszeged, Vedres u. 2. • Tel.: 62/435-967